

De heer Van Vliet spreekt in namens TegenGas Merenwijk en een aantal sympathiserende bewoners van de Merenwijk. TegenGas Merenwijk is een jonge stichting waarbij zich elke week nieuwe, verontruste Merenwijkers aansluiten. Het voorstel van het college is besproken met de bewoners. Hij komt tot vijf hoofdpunten. De ontwikkelingen op energiegebied zijn stormachtig. Rapporten zijn snel achterhaald. TegenGas pleit er daarom voor om bij besluit 1 de oude rapporten niet te bevestigen, maar deze kritisch te blijven bezien. Dat geeft de ruimte voor nieuwe ontwikkelingen. Onder punt 1.d staat dat er rekening wordt gehouden met de keuzevrijheid van bewoners. Dat geeft bewoners toch te veel onzekerheid. TegenGas stelt voor om dat te wijzigen in 'keuzevrijheid en betaalbaarheid voor bewoners staan centraal'. Het tweede punt is dat het college zonder onderbouwing stelt dat een warmtenet de goedkoopste oplossing is. Er zijn namelijk alleen modellen voor de stad als geheel gebruikt die eigenlijk niets zeggen over de concrete cijfers in de wijken. Wat zijn de CO₂ -cijfers? Deze aanpak past niet bij behoorlijk bestuur. Een van de sprekers, mevrouw Roos, gaat daar verder op in. TegenGas steunt haar aanpak. De bewoners zien wel de rekening: geen keuzevrijheid, gedwongen monopoliecontracten voor tientallen jaren en forse rekeningen om dak, vloer, muren en glas te isoleren. Zwem niet in deze fuik van commerciële warmtenetten! Daarom stelt TegenGas voor om aan voorstel 2.b toe te voegen dat bij de wijkaanpak 'alternatieven alle ruimte krijgen'. Daarin passen hybride warmtepompen die de CO₂-uitstoot fors kunnen verminderen. Aardgas blijft dan in de overgangperiode nodig, maar dit geeft ook de ruimte om later de gasinfrastructuur te gebruiken voor waterstof. Prof. Smeulders van Groen Links heeft daarover zaterdag in Trouw een buitengewoon interessant artikel geschreven. Sprekers derde punt is dat de Merenwijk bij voorstel 2.c op het lijstje staat van kansrijke wijken. Doe dat de Merenwijk niet aan en schrap deze wijk van dat lijstje! Daarmee wordt recht gedaan aan het participatieproject met de samenvatting: 'houdt ruimte voor innovatie, maak het eerst concreet'.

De voorzitter vraagt de heer Van Vliet zijn inbreng wat meer staccato te houden. Zij is ook op Politiek Portaal te lezen.

De heer Van Vliet heeft nog twee korte punten. TegenGas stelt voor om de toekomstige behoefte en opslag voor elektriciteit aan punt 2.e toe te voegen en bij punt 3 ook aandacht te besteden aan alternatieven voor warmtenetten. Tenslotte is TegenGas van mening dat met de thans beschikbare informatie de motie 'betaalbare energierekening' en de motie 'keuzevrijheid waarborgen' niet kunnen worden afgedaan. Beter geen besluit dan een slecht besluit. Laat de raad het huidige voorstel niet dichttimmeren, maar haal de angel, en in dit geval de spijker, eruit!

De heer Terlouw heeft een vraag over die vrije keuze. De heer Van Vliet zegt dat de mensen daar zenuwachtig van worden. Kan hij dat uitleggen? Een vrije keuze betekent toch dat iemand kan kiezen voor een oplossing die de gemeente biedt, een oplossing die in een buurt ontstaat of een eigen voorziening? Dan kan iemand toch alle kanten op?

De heer Van Vliet antwoordt dat de beleidslijn van het college nu is dat grote commerciële warmtenetten centraal staan in alle wijken met uitzondering van de binnenstad. Op commerciële basis worden dus kavels verdeeld tussen energiepartijen. De bewoner kan dan een dergelijk contract slikken of niet. De keuze is dan dat iemand alles op zijn eentje mag doen. Maar sprekers stichting spreekt nu de gemeente aan om niet alleen grote commerciële warmtenetten uit te rollen over de wijken, maar ook alle ruimte te bieden aan alternatieven en in wijken heel concreet te maken wat dat betekent voor woningen. Er zijn immers gissingen en schattingen, maar er is nog geen enkel betrouwbare calculatie van de kosten waarmee bewoners van huizen worden opgezaald. Zijn stichting heeft huizen laten bekijken en komt dan tot kostenplaatjes van 20.000 euro tot soms 80.000 euro, als de gemeente vasthoudt aan middeltemperatuur en de noodzaak van isolatie.

De voorzitter onderbreekt de heer Van Vliet. Spreker begrijpt dat hij er veel verstand van heeft en dat graag met de commissie wil delen, maar hij vraagt hem wel zich tot de vraag te beperken. Er is nog een aantal vragen.

De heer Liemburg hoort dat de heer Van Vliet voorstelt om de Merenwijk niet als kansrijke wijk aan te wijzen en tegelijkertijd roept hij op om meer met bewoners in gesprek te gaan en dingen concreet te maken. Is de heer Van Vliet het met hem eens dat, als de gemeente de Merenwijk niet als kansrijke wijk aanwijst, er ook op korte termijn geen aanpak wordt gemaakt voor de Merenwijk en dat die duidelijkheid en die gesprekken met bewoners niet zullen ontstaan? Als dat zo is, wat vindt hij daar dan van?

De heer Van Vliet brengt naar voren dat TegenGas de kwalificatie 'kansrijk' ziet als een mes op de keel. Zijn organisatie wil meer vrijheid en meer tijd om ruimte te hebben teneinde met de bewoners van gedachten te kunnen wisselen om zich voor te bereiden op de energietransitie.

Mevrouw Jordan vraagt de heer Van Vliet in welke wijk van Leiden hij zou beginnen, als hij in de raad zat. Verder vraagt zij of die hybride warmtepompen die hij noemde nu direct in huizen kunnen worden geïnstalleerd of dat die ook dan eerst geïsoleerd moet worden.

De heer Van Vliet denkt dat de meeste kansen voor warmtenetten liggen in zeer geconcentreerde woningbouw en in nieuwbouw. Dat is in Leiden zeker van toepassing. Hybride warmtepompen kunnen vanaf vandaag worden geïnstalleerd en dat geeft in ieder geval de zekerheid dat er voldoende comfort is, zeker bij wat oudere huizen, zonder dat geweldige investeringen worden gedaan in isolatie.

Mevrouw Heijnen vond het interessant dat de heer Van Vliet de aanwijzing als kansrijke wijk als een mes op de keel ziet. Wat zou de raad kunnen doen om ervoor te zorgen dat het synergie wordt en geen Buck-zakmes?

De heer Van Vliet meent dat het belangrijk is vanuit de Merenwijk de ontwikkelingen in andere wijken die zichzelf wel als kansrijk zien goed en constructief te vol-

gen. In de tweede plaats hebben de bewoners een aantal voorstellen gedaan aan de gemeente om die verder uit te werken. Hij denkt dan aan de hybride warmtepompen, de wijkbatterijen en een verdere impuls voor het plaatsen van zonnepanelen, dus veel energie opwekken, in de wijk opslaan en in ieder geval gebruiken voor de hybride warmtepompen.

De heer Van der Kaap heeft twee korte vragen. Als er meer zou worden ingezet op lokale kleinschalige warmtenetten die grotendeels ook in eigen beheer zouden worden gehouden, houdt de heer Van Vliet dan nog steeds vast aan die keuzevrijheid? Is de heer Van Vliet het met spreker eens dat de gemeente vooral moet inzetten op isolatie?

De heer Van Vliet beantwoordt de laatste vraag met een volledig 'ja': isoleren, isoleren, isoleren. Het is ook interessant dat in de samenvatting van het participatieproject de suggestie naar voren komt om ook lokaal subsidies voor isolatie te geven. Hij ondersteunt dat van harte. Hij denkt dat er bij de wat kleinere warmtenetten die niet worden gedreven door de grote commerciële partijen ruimte is voor belangstellenden. De keuzevrijheid zal daar altijd overeind moeten blijven, maar de dwingendheid van een klein warmtenet in een straat of een kleine buurt is veel minder dan die van een overkoepelend commercieel warmtenet.